

Zertarako balio dute oporrek?

Sekuentzia honetan oporrek gutako bakoitzarentzat duten esanahiaz jardungo dugu, eta bide batez, opor ordainduen jatorria zein den ezagutuko dugu.

Zenbait testigantza biltzen dituen audio batetik abiatuta, ariketa hauek egitea proposatzen dizugu:

- * Erreportajearen zati bat entzun ondoren, galderen erantzun zuzena aukeratu.
- * Audio osoa entzun aurretik, hipotesiak egin.
- * Audio osoa entzun eta laburpena osatu.
- * Testua osatu, aditzari dagokion moduan nominalizatuta.
- * Taldean, zure esperientziatik abiatuta, oporrei buruz hitz egin.

Entzun lehen zatia eta galderei erantzun

Entzungo duzun audioan gonbidatuek beraientzat oporrek ze zentzu duten azalduko dute.

Entzun aurretik, erantzun galdera honi.

1. Zuretzat zer esanahi dute oporrek? Aukeratu erantzunetako bat edo eman zeure erantzuna.
 - Lan gehiago egiteko sasoia da
 - Ezagutzen ez ditudan tokiak bisitatzeko garaia da.
 - Atsedena hartzeko unea da.
 - Laneko errutinarekin eteteko garai aproposa.

Orain audioaren zati bat entzungo duzu. Bertan, Enrikek eta Garbiñek beraientzat oporrek duten zentzuaz hitz egingo dute. Entzun ondoren, galderen erantzun zuzenak aukeratu. Alderatu lehen eman duzun erantzuna entzun dituzunekin, eta komentatu taldean.

1. Zer dira oporrak Enrikerentzat?

- ☐ Etenaldi txiki bat egiteko unea da.
- ☐ Lekeitiotik ateratzeko aukera bat.
- ☐ Bere familiarekin ondo pasatzeko unea da.

2. Eta oporrak zertarako aprobetxatzen ditu Garbiñek?

- ☐ Urtean zehar egin ezin dituen gauzak egiteko, adibidez, brikolajea.
- ☐ Bere lanak bukatu eta entregatzeko.
- ☐ Gosariak bere gustuko tokietan egiteko.

Hipotesiak egin eta egiaztatu

Erreportajearen azken atalean oporren jatorriari buruz hitz egingo dute. Entzun aurretik, aukeratu galdera honen erantzun zuzena.

Lehendabiziko opor ordainduak noiz eta non izan ziren, zure ustez?

- ☐ Ingalaterran, 1956an.
- ☐ Frantzian, 1936. urtean.
- ☐ Alemanian, duela 20 bat urte.

Entzun ondoren laburpena osatu

Orain entzun audio osoa eta irakurri esandakoaren laburpena. Esan dutenaren arabera, erantzun egokiarekin osatu behar duzu.

Oporrei buruz zer pentsatzen duten hitz egiteko, Euskadi Irratian zenbait gonbidatu ekarri dituzte. Enrike Zuazuak oporrak bere 1_____ itzultzeko aprobetxatzen ditu. Txikia zenetik, Enrike Debara joaten zen, eta gero Lekeitiora joaten hasi zen, eibartar asko bezala. Orain, Enrikek oporretarako 2_____ aukeratzen du normalean. Toki hori umeentzat ere aproposa denez, familiakoek gustura jarraitzen diote. Garbiñek, berriz, oporretan 3_____ edota bere zaletasunak praktikatzea bilatzen du.

Jende askorentzat laster opor-sasoia izango da, baina zenbait lanbidetan uda-partea 4_____ garaia da. Eta hori gertatzen da, adibidez, baserrian. Ana Izagirre Zumaiako Santa Klara baserriko etxeko andrea da eta lanarengatik oso zaila dauka 5_____ gehienez, arratsalde pasa bat egiten dute.

Historiari begira jarrita, oporrena 6_____ da. Esatariak esan duenez, lehen aldiz, lege, Frantzian onartu zen lantokietan 7_____ izatea 1936an. Horrek ikaragarritzko iraultza ekarri zuen. Eta handik aurrera, 8_____ 60ko hamarkadatik aurrera zabaldu egin zen.

(1) beste txoko batzuetara

betiko txokoetara

familiaren gustuko tokietara

(2) bere txikitako opor-lekua

familiaren gustuko lekua

Lekeitio edo Hondarribia

(3) laneko estresarekin ahaztea

atseden hartzea

paraje desberdinak ezagutzea

(4) kezka handiko

lan astunak egiteko

lan asko egiteko

(5) oporrak hartzea

opor luzeez gozatzea

bere familiarekin egotea

(6) kontu berezi samarra

aspaldiko kontua

kontu nahiko berria

(7) astebeteko oporrak

ordaindutako oporrak

ordaindu gabeko oporrak

(8) opor-eskubidea

aparteko paga

oporrak egiteko ohitura

Osatu testua nominalizazio-kasu egokiarekin

Erreparatu Enrikek bere oporrei buruz hitz egitean erabili duen egiturari: Etengune laburra izaten da, **baretzeko balio** izaten duena. Irakurri beheko adibideak eta ondoren, osatu beheko testua parentesi arteko aditza behar bezala nominalizatuta.

-T(z)EA: ZER galderari erantzuten dio.	-T(z)EKO: ZERTARAKO galderari erantzuten dio
Besteak beste, "Ona izan, beharrezkoa izan, garrantzitsua izan", eta antzekoekin erabiltzen dugu. - Oporrak ondo aprobetxatzeko, garrantzitsua da zer egingo dugun adosTEA. - Mendian arriskutsua izan daiteke bakarrik joaTEA. - Hurrengo urteko oporretan Polonia ezaguTZEA espero dut.	* <u>Balio instrumentala.</u> - Oporrek atsedean hartZEKO balio didate. - Enrikek, oporretan, Lekeitiora joaTEKO aprobetxatzen du. - Uda toki berriak ezaguTZEKO garai aproposa da. * <u>Izen-lagun gisa:</u> -T(z)EKO gogoa, garaia, beharra, asmoa.... - Lana bukatzean, etxean egoTEKO beharra izaten dut. - Niretzat uda toki berriak ezaguTZEKO garaia da.

OPOR ONAK PASATZEKO KONTUAN HARTZEN DITUDANAK.

Oporrak lasaigarriak eta aberasgarriak izan daitezke edo aldi berean, oso beltzak. Baina garbi dago oporrek behar-beharrezkoak ditugula 1_____ (deskantsatu). Baina kontuz: gure familia-harremanak onak ez badira, arazoak berehala agertuko dira, elkarrekin denbora gehiago igarotzen dugulako. Niri oporrek gehien maite ditudan pertsonekin harremanak 2_____ (hobetu) balio didate, nire seme-alabengana gehiago 3_____ (hurbildu). Eta bikotean, berriz, arazorik ez egoteko, nire ustez garrantzitsua da bata eta bestearen gustuko gauzak zeintzuk diren 4_____ (jakin). Horretarako, lehendabizi familiaren berezitasunak hartu beharko dira kontuan oporrek 5_____ (antolatu) garaian.

Bestalde, beharrezkoa da, nire ustez, zein gauzek molestatzen gaituzten 6_____ (jakin) eta nora joan nahi dugun denon artean 7_____ (adostu). Horrez gain, komeni da oporretara zurekin ondo konpontzen den lagunarekin 8_____ (joan) eta egunero presaka egiten dituzun horiek lasai 9_____ (egin). Izan ere, uda eguneroko errutinarekin 10_____ (hautsi) garai aproposa dela iruditzen zait, eta hortaz, oporretan aprobetxatu beharra dago gure bizitzan etenalditxo 1_____ (egin). Ez zaizue iruditzen?

Zer dira oporrak zuretzat?

Lehen entzun duzun audioan Garbiñek eta Enrikek oporrek beraientzat ze zentzu duten azaldu digute. Eta zuretzat zer zentzu dute oporrek? Beheko galderei erantzunez, jarri taldean eta hitz egin gaiari buruz.

KONTATU TALDEKOEI:

- Oporretan zer egiteko aprobeztatzen duzu?
- Oporrak iristean zer egiteko premia sentitzen duzu?
- Opor-egunak zertarako dira proposak zure ustez?
- Txikitan zer egiten zenuen oporretan? Eta gaur egun?
- Gogoan duzu oporrei lotutako pasadizoren bat?

Saiatu egitura hauek erabiltzen:

- T(z)EKO beharra, premia IZAN
- T(z)EKO garai proposa IZAN
- T(z)EA gustatu.
- Beharrezkoa, garrantzitsua IZAN + ...-T(z)EA

Zuzenketa-orria

Entzun lehen zatia eta galderei erantzun

1. Zer dira oporrak Enrikerentzat?

✓ Etenaldi txiki bat egiteko unea da.

2. Eta oporrak zertarako aprobetxatzen ditu Garbiñek?

✓ Urtean zehar egin ezin dituen gauzak egiteko, adibidez, brikolajea.

Hipotesiak egin eta egiaztatu

Lehendabiziko opor ordainduak noiz eta non izan ziren, zure ustez?

✓ Frantzia, 1936. urtean.

Entzun ondoren laburpena osatu

(1) betiko txokoetara

(5) oporrak hartzea

(2) bere txikitako opor-lekua

(6) kontu nahiko berria

(3) atsedeen hartzea

(7) ordaindutako oporrak

(4) lan asko egiteko

(8) opor-eskubidea

Osatu testua nominalizazio-kasu egokiarekin

- 1) Dekantsatzeko
- 2) Hobetzeko
- 3) Hurbiltzeko
- 4) Jakitea
- 5) Antolatzeko
- 6) Jakitea
- 7) Adostea
- 8) Joatea
- 9) Agitea
- 10) Hausteko
- 11) Egiteko

Transkripzioa

Entzun lehen zatia eta galderei erantzun

ESATARIA.- Ba lan-urteko azken solasaldia dugunez, hartu dugu beta oporrei buruz hitz egiteko. Egia esan, interesatzen zaigu jakitea zuentzat zer diren oporrak, ze zentzu duten oporrek. Zuretzat, Enrike, zer dira oporrak?

ENRIKE ZUAZUA.- Ba niretzat etengune laburra izaten da, pixka bat baretzeko balio izaten duena, bere, neure betiko txokoetara bueltatzeko. Eta...

ESATARIA. Lekeitiora.

ENRIKE ZUAZUA.- Lekeitiora, bai. Txikitatik, lehenengo Debara joaten ginen garaian, gurasoekin, baina, baina nik uste dot (dut) gero, Deban ez zegoen etxerik, edo ez zegoen leku gehiegirik eta eibartar askok Lekeitiorantz jo, jo zuten, jo genuen.

ESATARIA. Asko bidaiatzen duenari, lan-kontuengatik ere gertatzen zaio hori, ez? Orain Enrikek aipatzen zuena, behar duzu: atsedean hartzeko gelditu.

ENRIKE ZUAZUA.- (barre-hotsak) Egia!

ESATARIA.- Enrikek, hortaz, aukeratzen du bere haurtzaroko opor-lekua. Ez dakit zure familiak gustura jarraitzen zaituen, Enrike, bide batez? Ze gauza bat da zu, baina beste bat...

ENRIKE ZUAZUA.- Beno, hori da nik uste dot (dut) hasierako, hasieran jarri genuen baldintza bat eta ez da eztabaidatzen, ez? Baina bai, bai, gustura jarraitzen naute, eta gustura joaten gara eta oso leku aproposa da, gainera, umeentzat, ez?

ESATARIA.- Eta zuk zer bilatzen duzu oporretan, Garbiñe?

GARBIÑE UBEDA.- E, nik pausatzea bilatzen det (dut) pixka bat: atsedean hartzea, eta, beno, tentsioak askatzea, ze nahiz eta gustuko lana degun (dugun), beti tentsioa bada, ez? Gauzak entregatu beharra, eta hori ez dagoenean, ba beti ere zoriontsuago. Beste alde batetik, bilatzen det (dut) urte osoan egin ezin ditudanak egitea: marraztea, ez dakit, brikolajea. Hori da, eta denbora hartzea, ba demagun, ba gauza txikienei egunerokotasunean ezin diezu garrantzirik eman, ez? Ba gosaria, eman dezagun ez? Ba ze gosalduko dudana pentsatzen ordubete eman, eta preparatzen beste ordubete eta jaten beste ordubete, ez? Eta hori ere bada, bada oporrak egitea.

ESATARIA.- Aipatu dugu jende askorentzat, gehienarentzat akaso, hasiberria edo hastear dela opor-sasoia, baina zenbait lanbidetan uda-partea lan askoko garaia da. Eta hori gertatzen da, esate baterako, baserrian. Ana Izagirre, Hitzez, Emakume Baserritarren Elkarteko lehendakaria, egun on.

ANA IZAGIRRE.- Egun on.

ESATARIA.- Zu Hitzez elkarteko buru ez ezik Zumaiako Santa Klara baserriko etxeko andrea zara. Zuek baserritik eta bertan duzuen nekazal turismotik bizi zarete, ezta?

ANA IZAGIRRE.- Bai.

ESATARIA.- Zuek etxean adibidez udan izaten duzue batere opor-egunen bat hartzeko aukerarik edo?

ANA IZAGIRRE.- E, intentatzen degu (dugu) hola igoal e(g)iteko, ba ez dakit, arratsalde-pasa bat, edo horrela, baina oso zaila da.

ESATARIA.- Batzuetan ahaztu egiten zaigu kontu berri samarra dela oporrena, eta lanbide batzuetan ez dela erraza izaten horretaz disfrutatu ahal izatea. Legez aurrenekoz, begiratu dugu, Frantzian onartu zen lantokietan ordaindutako oporrak izatea 1936an, Fronte Popularra agintera iritsi zenean. Bi asteko opor ordainduak ezarri zituzten, legez, eta sekulako iraultza ekarri zuen horrek. Bigarren Mundu Gerraren parentesiaren ondotik hasi zen zabaltzen Europar opor-eskubidea eta orokortu batez ere 60ko hamarkadatik aurrera.